

Pihtiputaan kunta

VARISVUOREN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

15.5.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.....	3
2	Suunnittelualue.....	3
3	Suunnittelutehtävä.....	4
4	Suunnittelun lähtökohdat.....	5
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
4.2	Kaavoitus.....	6
4.2.1	Maakuntakaavoitus.....	6
4.2.2	Yleis- ja asemakaavoitus.....	19
4.3	Liittyminen muihin tuulivoimahankkeisiin.....	20
5	Selvitykset ja kaavavaikutusten arviointi	21
6	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen.....	22
7	Kaavaprosessi ja vuorovaikutus	23
7.1	Osalliset.....	23
7.2	Osallistuminen, vuorovaikutuksen järjestäminen ja viranomaisyhteistyö.....	24
7.3	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn alustava aikataulu	27
8	Yhteystiedot.....	29

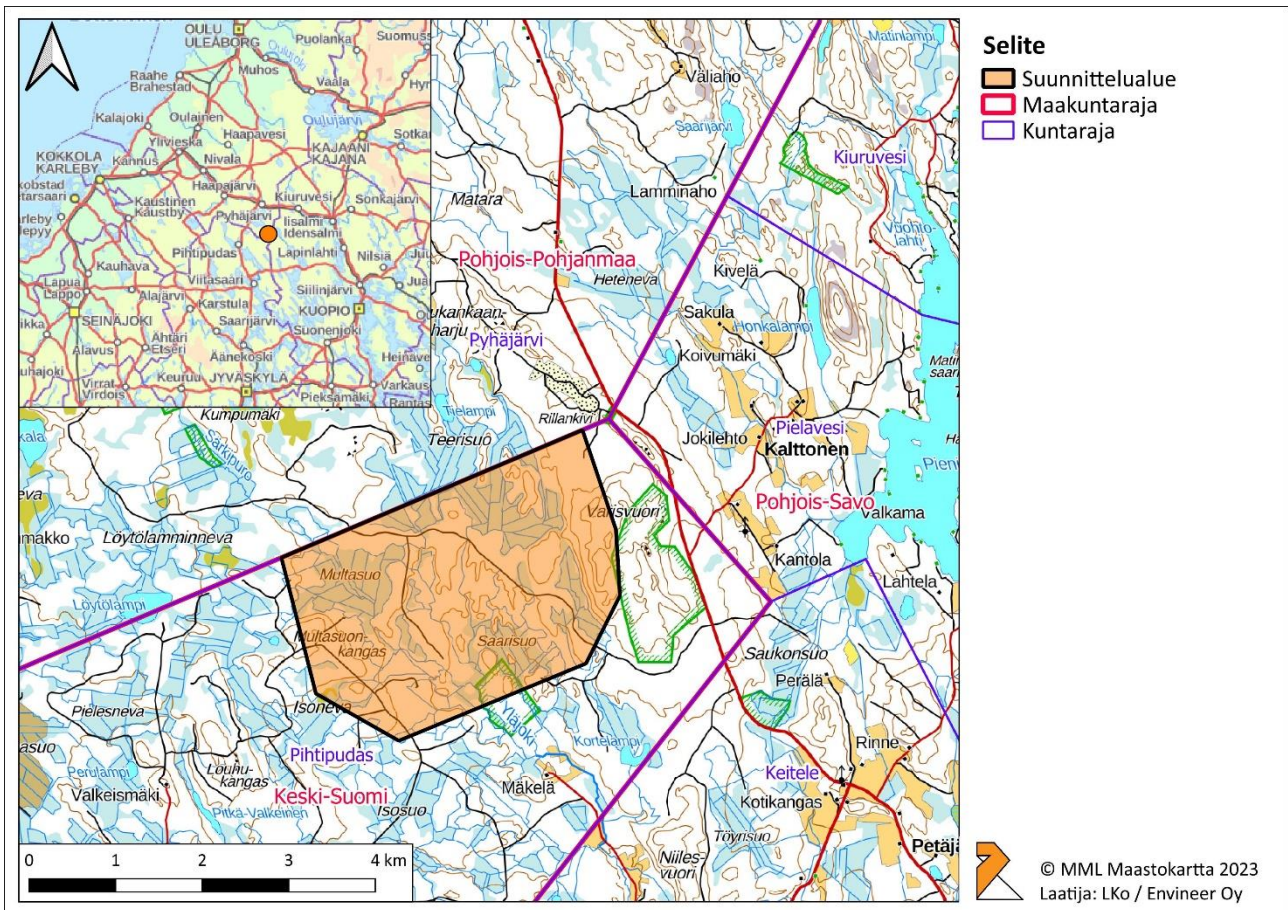
1 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on maankäyttö ja rakennuslain (63 §) edellyttämä kaavoituksen osana laadittava suunnitelma osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestämisestä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään hankkeen perustiedot ja osallisten mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun sekä kuvataan suunnitelma kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavan suunnitteluprosessin edetessä.

2 SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue on kooltaan noin 890 ha ja sijaitsee Pihtiputaan kunnan koillisosassa, noin 27 km etäisyydellä Pihtiputaan keskustasta (**Kuva 1**). Suunnittelualue rajautuu pohjoispuolelta Pihtiputaan ja Pyhäjärven kunnanrajaan, joka on myös Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaraja. Pohjois-Savon maakuntaraja, joka on myös Pielaveden kunnanraja, sijaitsee lähimmillään noin 0,5 km etäisyydellä suunnittelualueen rajasta itään. Keiteleen kunnanraja sijaitsee noin 1,4 km etäisyydellä ja Kiuruveden kunnanraja noin 3,3 km etäisyydellä suunnittelualueen rajasta. Suunnittelualueella lähin asutuskeskittymä on Pielaveden Kalttonen idässä noin 1,7 km etäisyydellä kaava-alueen rajasta. Vähimmäisetäisyys tuulivoimaloista asutukseen on vähintään 1300 metriä Pihtiputaan tuulivoimalinjausten mukaisesti. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 2,3 km etäisyydellä ja lähin lomarakennus noin 3 km etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista.

Suunnittelualue on nykytilassaan pääasiassa metsätalousvaltaista havumetsäaluetta ja ojitettuja suoalueita. Idässä suunnittelualue sijoittuu osittain luokitellulle Lintukankaanharjun (1162651 B) pohjavesialueelle. Suunnittelualueen läheisyydessä, lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä sijaitsee kolmesta erillisestä osa-alueesta koostuva Natura 2000-luonnonsuojelualue Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde. Suunnittelualueen läheisyydessä, kolmen maakunnan ja kunnan rajapisteessä, sijaitsee muinaismuistolain suojaama kiinteä muinaisjäänös Rillankivi (1000000406). Keskiaikainen kivirakenteinen rajamerkki on ollut Pohjanmaan, Savon ja Hämeen maakuntien rajamerkinä tiedettävästi jo 1400-luvulta lähtien.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja alustava kaava-alueen rajaus.

3 SUUNNITTELU TEHTÄVÄ

Eurowind Energy Oy suunnittelee Varisvuoren tuulivoima-alueen rakentamista Pihtiputaan kuntaan. Suunnittelun tehtävänä on MRL 77a §:n mukaisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen, jonka perusteella voidaan myöntää rakennusluvat tuulivoimayksiköiden rakentamiselle. Osayleiskaavassa ratkaistaan tuulivoima-alueen maankäyttö sekä tuulivoimaloiden määrä ja sijoittuminen. Laadittaessa tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa on lisäksi huolehdittava, että yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella, suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön sekä että tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää (MRL 77b §). Pihtiputaan kunnanhallitus on 28.6.2021 hyväksynyt periaatelinjaukset tuulivoimahankkeiden jatkokehittämisestä, mitkä huomioidaan tuulivoimapuiston suunnittelussa.

Tavoitteena on mahdollistaa enintään 7 voimalan rakentaminen alueelle. Rakennettavien voimaloiden kokonaiskorkeus on maksimissaan 270 metriä (napakorkeus noin 175 m ja roottorin halkaisija noin 172 m). Voimaloiden yksikköteho on noin 6-9 MW. Suunnittelualueella parannetaan olemassa olevaa tiestöä ja rakennetaan uutta voimapaikoille pääsyn mahdollistavaa huoltotieverkostoa. Sähkölilityntä on alustavasti suunniteltu toteutettavan Elenian Vuolijoki-Pihtipudas 110 kV voimajohtoon, joka kulkee hankealueen pohjoispuolella noin 4,9 km etäisyydellä. Suunnittelualueen sisäinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi maakaapelilla ja alueen

liittäminen Elenian voimajohtoon alustavasti ilmajohdolla. YVA-menettelyn yhteydessä tarkastellaan tarkemmin tuulipuiston liittämistä sähköverkkoon.

Suunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Varisvuoren tuulivoimahankkeen osayleiskaavoituksen rinnalla toteutetaan hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Hankkeen kaavoitusta ja ympäristövaikutusten arviointia laaditaan erillismenettelyllä, mutta ne etenevät aikataulullisesti rinnakkain. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Osayleiskaavan laadinnassa huomioidaan YVA-menettelyn yhteydessä tehtävät selvitykset ja arvioinnit.

Eurowind Energy Oy:n toimittama kaavoitusaloite on hyväksytty Pihtiputaan kunnanhallituksessa 5.12.2022 § 278. Pihtiputaan kunta ja Eurowind Energy Oy ovat laatineet kaavoitussopimuksen, jossa on määritelty yhteistyö osayleiskaavan valmistelussa sekä sopijapuolten tehtävä- ja kustannusjako (MRL 77 c §).

4 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys, toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä sekä edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 (YM/2017/81). Päätöksellä valtioneuvosto on korvannut valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja vuonna 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018. Varisvuoren osayleiskaavan laadintaan vaikuttavat mm. seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselä ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetyksi usean voimalan yksiköihin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.2 Kaavoitus

4.2.1 Maakuntakaavoitus

Suunnittelualue sijoittuu Keski-Suomen maakuntaan, sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien läheisyyteen.

4.2.1.1 Keski-Suomen maakuntakaava

Suunnittelualue sijoittuu 1.12.2017 hyväksytyyn ja 28.1.2020 lainvoiman saaneen Keski-Suomen maakuntakaavan alueelle. Keski-Suomen maakuntakaavaa päivitetään rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti eli voimassa olevaa maakuntakaavaa päivitetään kertyneiden muutostarpeiden mukaisesti.

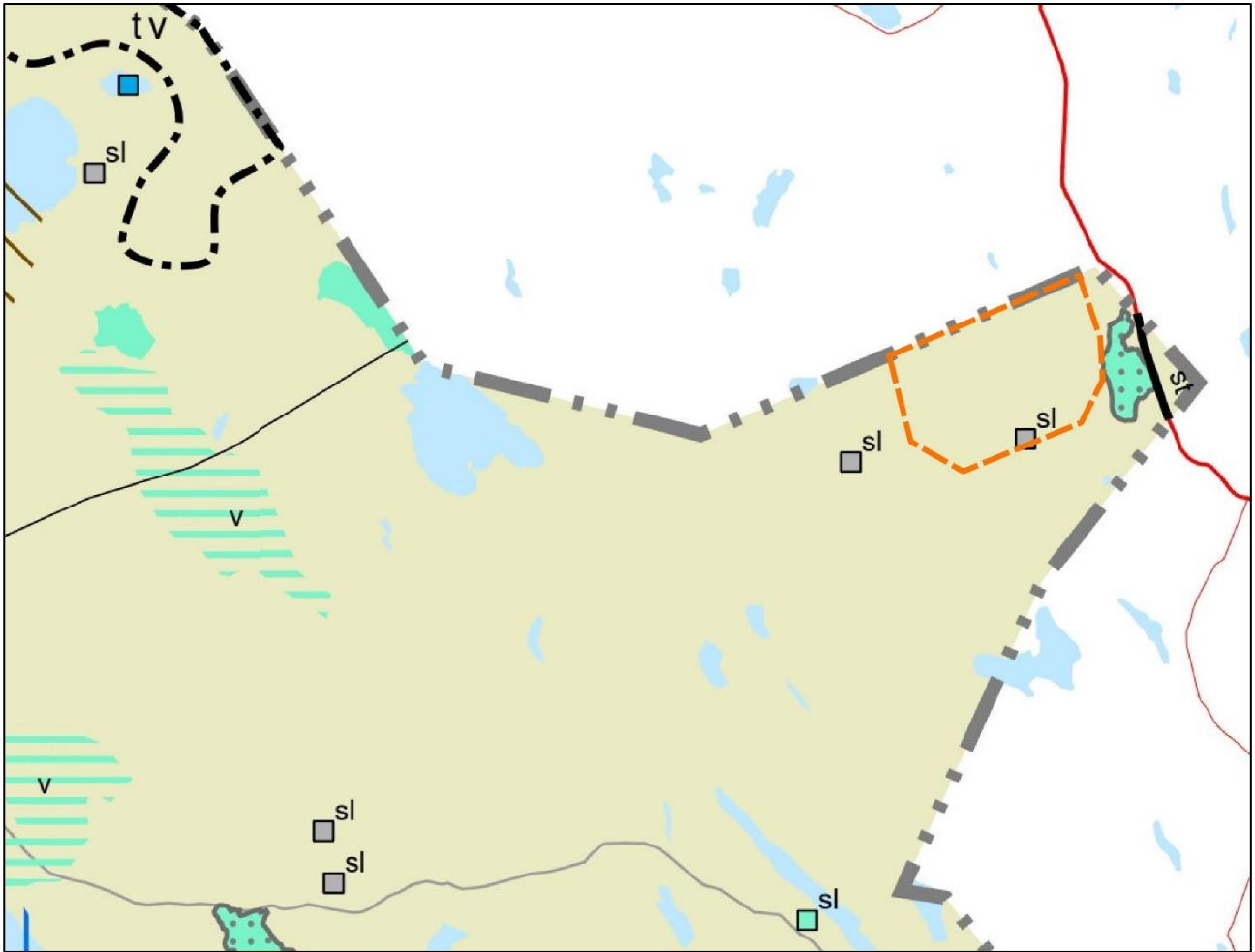
Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 8.12.2023 ja kuulutettiin 19.3.2024 maakuntahallituksen päätöksellä lainvoimaiseksi. Maakuntakaava kumoaa tai muuttaa osittain Keski-Suomen maakuntakaavan kaavaratkaisuja. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa, hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä.

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavassa biotalouteen tukeutuvalla alueella, jolla on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa on osoitettu tuulivoima-alueina (tv) ainoastaan seudullisesti merkittävät, kokoluokaltaan vähintään 10 voimalan tuulivoimakokonaisuudet. Pienemmät kokonaisuudet ratkaistaan kuntakaavoituksen kautta. Varisvuoren tuulivoimahankkeen suunnittelualueella ei ole osoitettu tuulivoima-alueena voimassa olevissa maakuntakaavoissa. Maakuntakaavoituksen pohjaksi laaditussa Keski-Suomen tuulivoimapotentiaalin tarkastelu -selvityksessä Varisvuoren suunnittelualue on kuitenkin todettu olevan tuulivoimapotentiaalia omaava alue. Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 suunnittelualueelle ei ole osoitettu uusia kaavamerkintöjä. Maakuntakaavassa on annettu koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys, jonka mukaan tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on esitetty seuraavassa kuvassa (**Kuva 2**) ja Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmä on esitetty seuraavassa kuvassa (**Kuva 3**) ja suunnittelualueella koskevat kaavamerkinnot seuraavassa taulukossa (**Taulukko 1**).

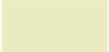

Kuva 2. Ote Keski-Suomen maakuntakaava 2040 kaavakartasta. (Keski-Suomen liitto 2024). Suunnittelualueen liikimäinen raja on esitetty kuvassa oranssilla katkoviivalla.

Kuva 3. Ote Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmäkartasta (Keski-Suomen liitto 2023). Suunnittelualan likimainen rajaus on esitetty kuvassa oranssilla katkoviivalla.

Taulukko 1. Ote Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmän kaavamerkinnöistä (Keski-Suomen liitto 2023).

KAAVAMERKINTÄ	SELITE
	<p>Biotoluteen tukeutuva alue Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.</p>
 	<p>Natura 2000 -alue Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.</p>
   sl	<p>Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue varsinaisesti perustetaan. Naturaan tai suojeluohjelmiin kuulumattomat alueet on eritelty alueluettelossa ja niiden toteutus perustuu vapaaehtoisuuteen.</p>

	<p>Valtakunnallisesti (v) ja maakunnallisesti arvokas maisema-alue Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukainen valtakunnallisesti arvokas maisema-alue sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueella tulee edistää kestävästä maatalouden harjoittamista. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.</p>
	<p>Tuulivoimatuotantoon soveltuva alue (Keski-Suomen maakuntakaava 20240) Erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävä tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Seudullisesti merkittäviä ovat vähintään kymmenen (10) tuulivoimalan alueet. Merkintään ei sisälly MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, pinta- ja pohjavesiin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, matkailuun ja muihin elinkeinoihin, luontoon, maakotkaan ja muuhun linnustoon sekä meluja välkevaikutukset. Kulttuuriympäristöjen valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilyminen on varmistettava. Lisäksi on otettava huomioon maisemalliset vaikutukset järvillä. Lentoliikenteen ja Puolustusvoimien toimintaedellytykset tulee turvata sekä ottaa erityisesti huomioon Puolustusvoimien toiminnasta sekä tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksistä johtuvat rajoitteet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoimatuotantoalueiden yhteisvaikutukset. Sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Tuulivoima-alueiden liittämiseksi sähköverkkoon on pyrittävä hyödyntämään yhteisiä johtokäytäviä. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.</p>
	<p>Suojelualue</p>
	<p>Voimalinja</p>
	<p>Seututie</p>
	<p>Maakuntakaavan raja</p>

Koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset:

Kulttuuriympäristö

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tunnetut muinaisjäännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta. Maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa.

Luonnonvarat

Pohjavesiluokituksen mukaisia alueita koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden kemiallinen ja määrällinen tila ei niiden vaikutuksesta heikkene. Pohjavesiluokituksen alueet on esitetty maakuntakaavan alueluettelossa.

Uusiutuva energia (Keski-Suomen maakuntakaava 2040)

Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista.

Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueita suunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä geoenergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet.

4.2.1.2 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

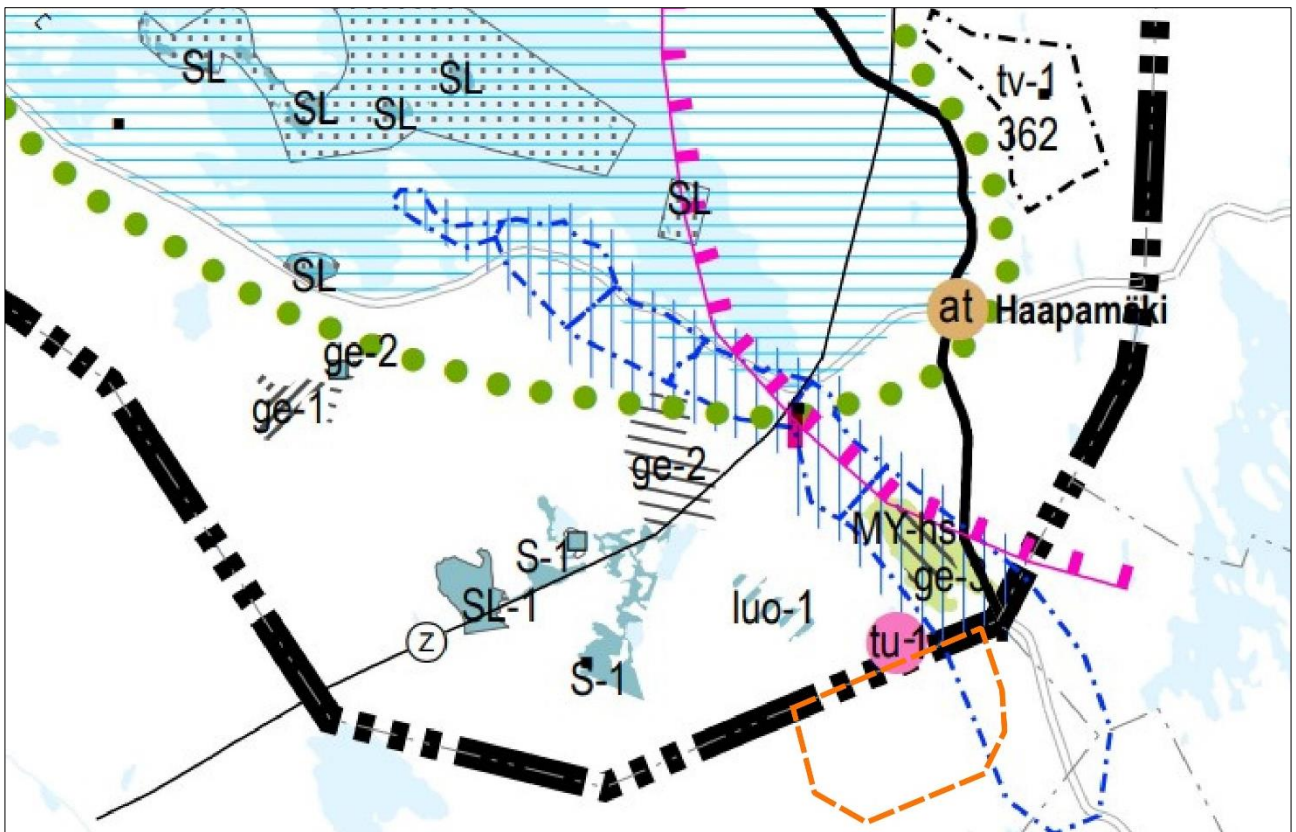
Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan väliseen maakuntarajaan. Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa seuraavat maakuntakaavat:

- **Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava**
(hyväksytty 2.12.2013 ja saanut lainvoiman 3.3.2017)
- **Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava**
(hyväksytty 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017)
- **Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava**
(hyväksytty 11.6.2018 ja saanut lainvoiman 17.1.2022)
- **Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava**
(hyväksytty 22.2.2010 ja saanut lainvoiman 21.9.2011)

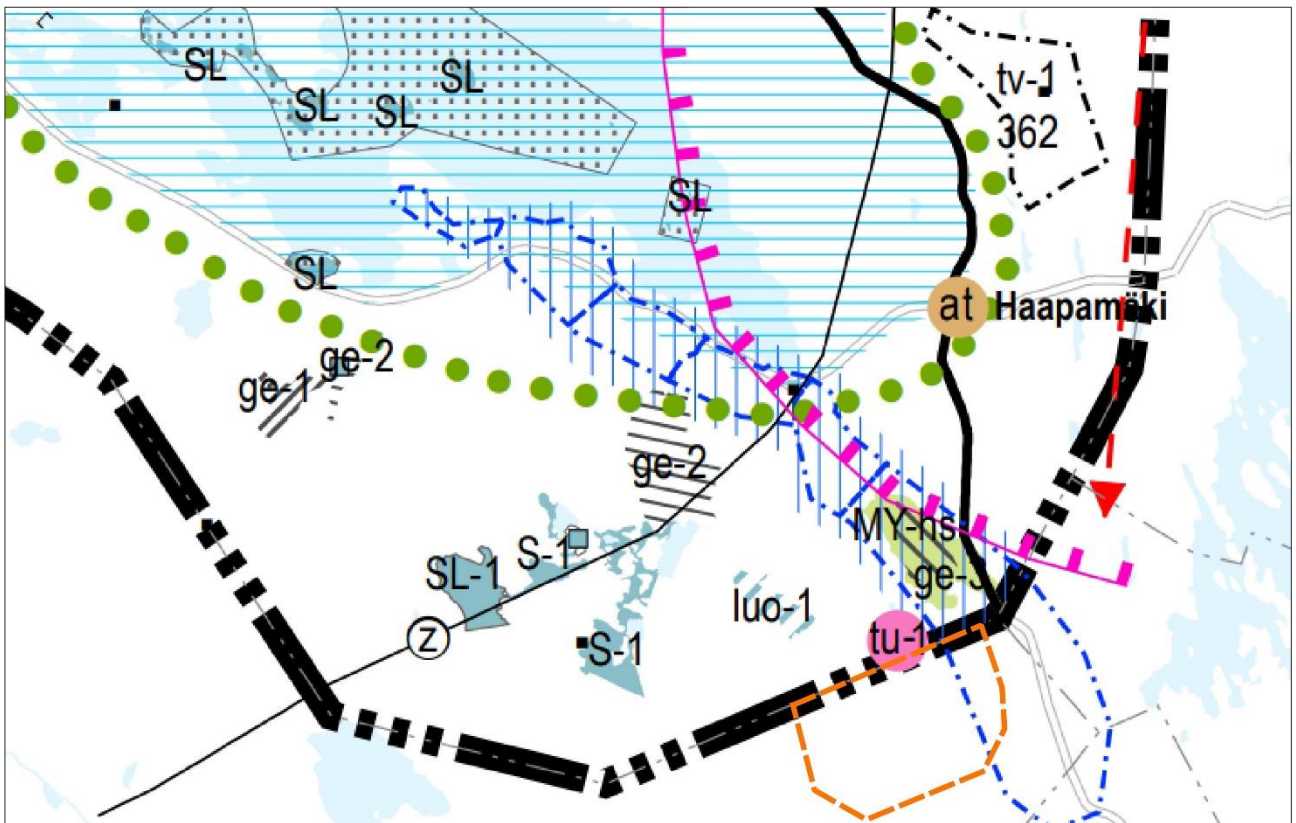
Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (**Kuva 4**) suunnittelualueen läheisyyteen osoitetut kaavamerkinnot on esitetty seuraavassa taulukossa (**Taulukko 2**).

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan liitolla on vireillä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, joka on edennyt maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 13 §) mukaiseen ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierrokseen. Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on 19.12.2023 (§ 178) hyväksynyt energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotuksen lausuntoaineiston maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisesti kuultavaksi. Vireillä olevassa vaihemaakuntakaavan viranomais ehdotuksessa on osoitettu uusi pääsähköjohdon yhteystarve pohjois-eteläsuuntaisesti lähimmillään noin 3 kilometrin päähän suunnittelualueesta. Suunnittelualueen läheisyyteen ei energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa muutoin ole osoitettu muutoksia voimassa olevan maakuntakaavoituksen kaavamerkintöihin.

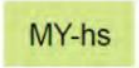

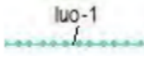
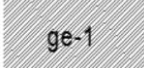

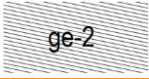
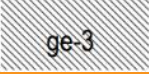
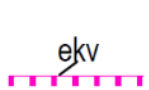

Kuva 4. Ote Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen oikeusvaikutuksettomasta yhdistelmäkartasta (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2022). Suunnittelualueen likimainen raja on osoitettu kuvassa oranssilla katkoviivalla.

Kuva 5. Ote Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kaavakartasta (Pohjois-Pohjanmaanliitto 2024). Suunnittelualueen likimainen raja on osoitettu kuvassa oranssilla katkoviivalla.

Taulukko 2. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartan kaavamerkinnöistä (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2019).

Kaavamerkintä	Selite
	<p>Turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset.</p> <p>Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön.</p> <p>Alla lueteltujen soiden turvetuotanto on suunniteltava varmistuen, ettei nimettyjen purojen luonnontilaan voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia (1.vmkk)</p>
	<p>Pohjavesialue (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.</p>
	<p>Tärkeä pohjavesivyöhyke (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten.</p>
	<p>Arvokas harjualue (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harjusuojeluohjelman mukaiset harjualueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjualueet.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäänöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.</p>
 	<p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan sellaisia suoalueita, joilla osassa suoaluetta on todettu olevan maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että otetaan huomioon alueen luontoarvot.</p>
	<p>Maisemakallioalue (1. ja 3.vmkk)</p>

	Moreenimuodostuma (1. ja 3.vmkk)
	Tuuli- ja rantakerrostuma (1. ja 3.vmkk)
	<p>Mineraalivarantoalue (3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja. Lisämerkinnällä -1 osoitetulla mineraalipotentialivyöhykkeellä on erityistä yhteensovittamisentarvetta, esimerkiksi asumisen, matkailun tai muun merkittävän alueellisen erityispiirteen kanssa.</p> <p>Kehittämisperiaatteet:</p> <p>Mikäli alueen mineraalivarojen hyödyntämistä edistetään, sovitetaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja otetaan huomioon mineraalivarojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset sekä alueiden erityispiirteet.</p>
	<p>Maakunnallisesti arvokas maisema-alue</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013–2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013). Luettelot alueista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ja 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksissa.</p> <p>Suunnittelumääräykset:</p> <p>Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot.</p> <p>Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.</p> <p>Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä.</p> <p>Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.</p> <p>Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksissä <i>Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi</i> (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) sekä <i>Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013</i> (Maaseutumaisemat – arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2013) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.</p>
	<p>Luonnonsuojelualue (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p> <p>alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.</p>
	<p>Luonnonsuojelualue (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suojelumääräys:</p> <p>Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin suon vesitaloutta muuttaviin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue perustetaan, kuitenkin enintään 5 vuotta 1. vaihemaakuntakaavan lainvoimaiseksi tulosta. Määräys ei koske alueellisesti tärkeää pohjavedenhankintaa.</p>

S-1	<p>Suojelualue Merkinnällä osoitetaan valtion maalla olevat Metsähallituksen omalla päätöksellä perustettavia soidensuojelualueita. Alueilla on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin suon vesitaloutta muuttaviin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Määräys ei koske alueellisesti tärkeää pohjavedenhankintaa.</p>
	<p>Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.</p>
	<p>Luonnon monikäyttöalue (1., 2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttämömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. (3.vmkk)</p> <p>Matinsuo - Läävasuo - Kivisuon aluekokonaisuuden maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota arkojen eläinlajien elinmahdollisuuksien säilymiseen. (1.vmkk)</p>
	<p>Kylä (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maaseutuasutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtauspaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.</p>
	<p>Muinaismuistokohde (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset.</p> <p>Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.</p>
	<p>Tuulivoimaloiden alue (tv-1) (1. ja 3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että</p>

	valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.
	Perinnemaisemakohte (3. vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita. Suunnittelumääräykset: Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava ao. viranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.
	Pääsähköjohto 100 kV (1. ja 3. vmkk)
	Seututie, yhdystie tai pääkatu (1. ja 3. vmkk)

4.2.1.3 Pohjois-Savon maakuntakaava

Suunnittelualueen itäpuolella noin 0,5 km etäisyydellä sijaitsee Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakuntien raja. Pohjois-Savossa on voimassa seuraavat yhdeksän maakuntakaavaa:

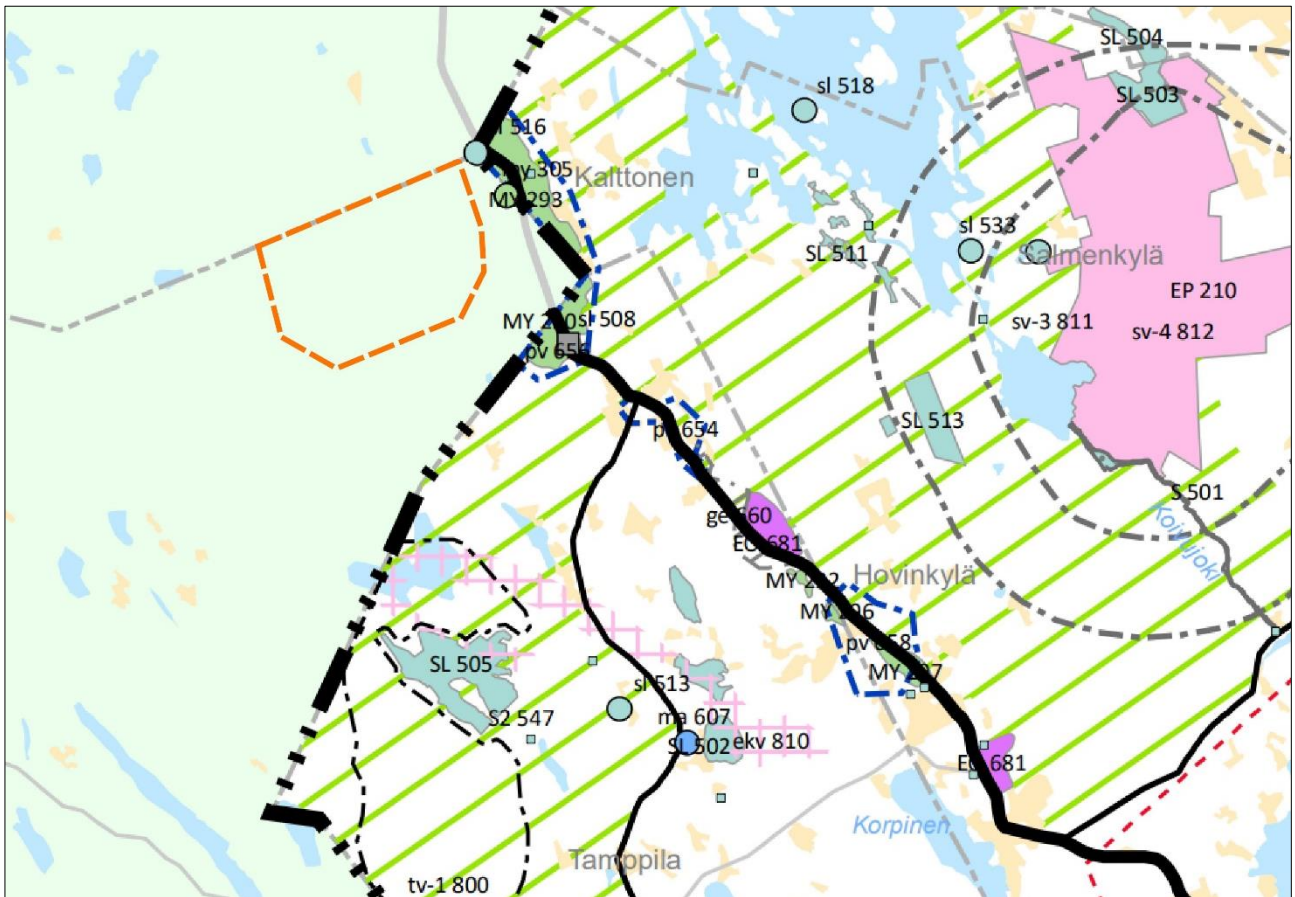
- **Kuopion seudun maakuntakaava**
(hyväksytty 23.8.2006 ja vahvistettu 3.7.2008, lisäksi vahvistettu ja hyväksytty muutoksia 7.12.2011, 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018)
- **Leppävirran pohjoisosan valtatie 5 maakuntakaava**
(hyväksytty 12.11.2007 ja vahvistettu 27.11.2008, lisäksi vahvistettu ja hyväksytty muutoksia 7.12.2011, 1.6.2016 ja 19.11.2018.)
- **Pohjois-Savon maakuntakaava 2030**
(hyväksytty 8.11.2010 ja vahvistettu 7.12.2011, lisäksi maakuntakaavaan on vahvistettu ja hyväksytty muutoksia 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018)
- **Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava**
(hyväksytty 10.6.2013 ja vahvistettu 15.1.2014, tehty muutoksia 1.6.2016 ja 19.11.2018.)
- **Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava**
(hyväksytty 15.6.2015 ja vahvistettu 1.6.2016)
- **Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1. vaihe**
(hyväksytty 19.11.2018 ja vahvistettu 1.2.2019)

Joroisten liityttyä Pohjois-Savon maakuntaan 1.1.2021, Pohjois-Savossa on voimassa Joroisten osalta myös Etelä-Savon maakuntakaavat:

- **Etelä-Savon maakuntakaava**
(hyväksytty 28.5.2009)
- **1. vaihemaakuntakaava**
(hyväksytty 9.6.2014 ja vahvistettu 3.2.2016)
- **2. vaihemaakuntakaava**
(hyväksytty 12.12.2016)

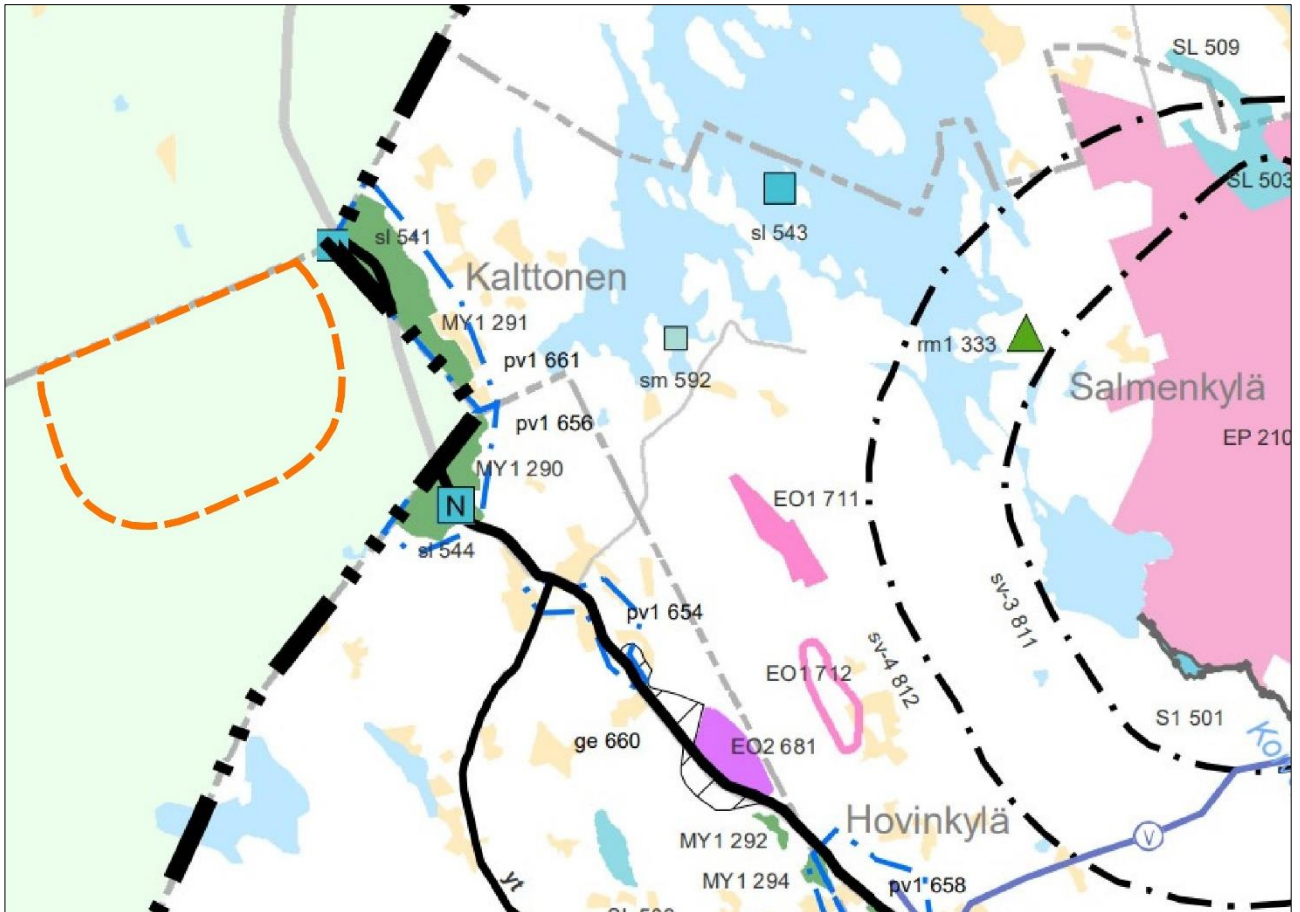
Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2. vaihe

Lisäksi Pohjois-Savossa on vireillä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen laadinta, joka on edennyt ehdotusvaiheeseen. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 16.1.-23.2.2024. Kyseisessä maakuntakaavassa käsitellään tuulivoiman lisäksi aluerakenteen, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia. Varisvuoren suunnittelualueen eteläpuolelle, Pihtiputaan kunnan rajan tuntumaan, on kaavaehdotuksessa osoitettu tuulivoimaan soveltuvan alueen aluevaraus (tv-1 800) uutena kaavamerkintänä. Lisäksi alueita suunnittelualueen ympäristössä on osoitettu laajan metsäpeitteisen alueen merkinnällä (vihreä vinorasteri), jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat metsäpeitteiset alueet, jotka ovat ja säilyvät ensisijaisesti metsätalouskäytössä.

Kuva 6. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen kaavaehdotuksen kaavakartasta (Pohjois-Savon liitto 2024). Suunnittelualueen likimäinen raja on osoitettu kuvassa oranssilla katkoviivalla.

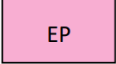
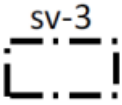
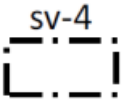

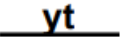
Pohjois-Savon voimassa olevien maakuntakaavojen (Kuva 7) suunnittelualueen läheisyyteen osoitetut kaavamerkinnät on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 3).

Kuva 7. Ote Pohjois-Savon voimassa olevien vaihemaakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (Pohjois-Savon liitto 2019). Suunnittelualueen likimäinen raja on osoitettu kuvassa oranssilla katkoviivalla.

Taulukko 3. Ote Pohjois-Savon vaihemaakuntakaavojen yhdistelmäkartan kaavamerkinnöistä (Pohjois-Savon liitto 2019).

Kaavamerkintä	Selite
 	<p>Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (3) Merkinnällä osoitetaan alueet, joilla on maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia maisemaan liittyviä arvoja.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon alueen maisemalliset arvot ja harju-, moreeni- tai kalliomuodostuman luonteenomaiset piirteet, ympäröivä vesi- tai kulttuurimaisema sekä pohjaveden suojele.</p>
 	<p>Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (1,2,3) Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. lk) tai vedenhankintaan soveltuvat (2. lk) pohjavesialueet.</p> <p>Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei pohjaveden määrällinen ja laadullinen tila heikkene.</p>
 	<p>Natura-2000 verkostoon kuuluva alue (3) Merkinnällä on osoitettu Natura 2000 - ohjelmaan sisältyvät alueet. Alueet on osoitettu SL-, S1-, MU-, MY1- ja VR-aluevarauksin.</p> <p>Suunnittelumääräys:</p>

	<p>Natura-alueiden ja niiden viereisten alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000-verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.</p>
 	<p>Luonnonsuojelualue (3, 6) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.¹</p>
	<p>Puolustusvoimien alue (EP) (Pielaveden Koivujärvi) (6) Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien käytössä olevat alueet, joille yleisön pääsy on kielletty tai rajoitettu.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristöarvoihin ja yleiseen turvallisuuteen.</p>
	<p>Varikkoalueen suojavyöhyke sv-3 (Koivujärvi ja Rissala, sisempi vyöhyke) (6) Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan puolustusvoimien toiminnan vuoksi rajoitettava. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä tai käyttöä puolustusvoimia palvelemaan rakentamiseen.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueelle ei tule sijoittaa asutusta eikä koulua, sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Merkintä ei estä olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausta. Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>
	<p>Varikkoalueen suojavyöhyke sv-4 (Koivujärvi ja Rissala, ulompi vyöhyke) (6) Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan puolustusvoimien toiminnan vuoksi rajoitettava. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä tai käyttöä puolustusvoimia palvelemaan rakentamiseen.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>
	<p>Matkailupalveluiden kohde (3) Merkinnällä osoitetaan pienialaiset matkailupalvelukohteet.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen yksikön muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön.</p>
	<p>Seututie tai pääkatu Kaavassa on merkitty seututiemerkinällä (st) seututeiden ohella myös niiden jatkeena olevat taajamarakenteen sisään sijoittuvat tärkeimmät pääkadut. Seututiet yhdistävät kuntatason keskuskeskukset tärkeimpiin liikennetarvesuuntiinsa ja kytkevät merkittävimmät muut liikennettä synnyttävät kohteet sekä yleiset rajanylityspaikat ylempiluokkaiseen verkkoon. Valtatieluokkaisen moottoriväylän rinnakkaistie on yleensä seututie. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
	<p>Yhdystie tai kokoojkatu (1, 3)</p>

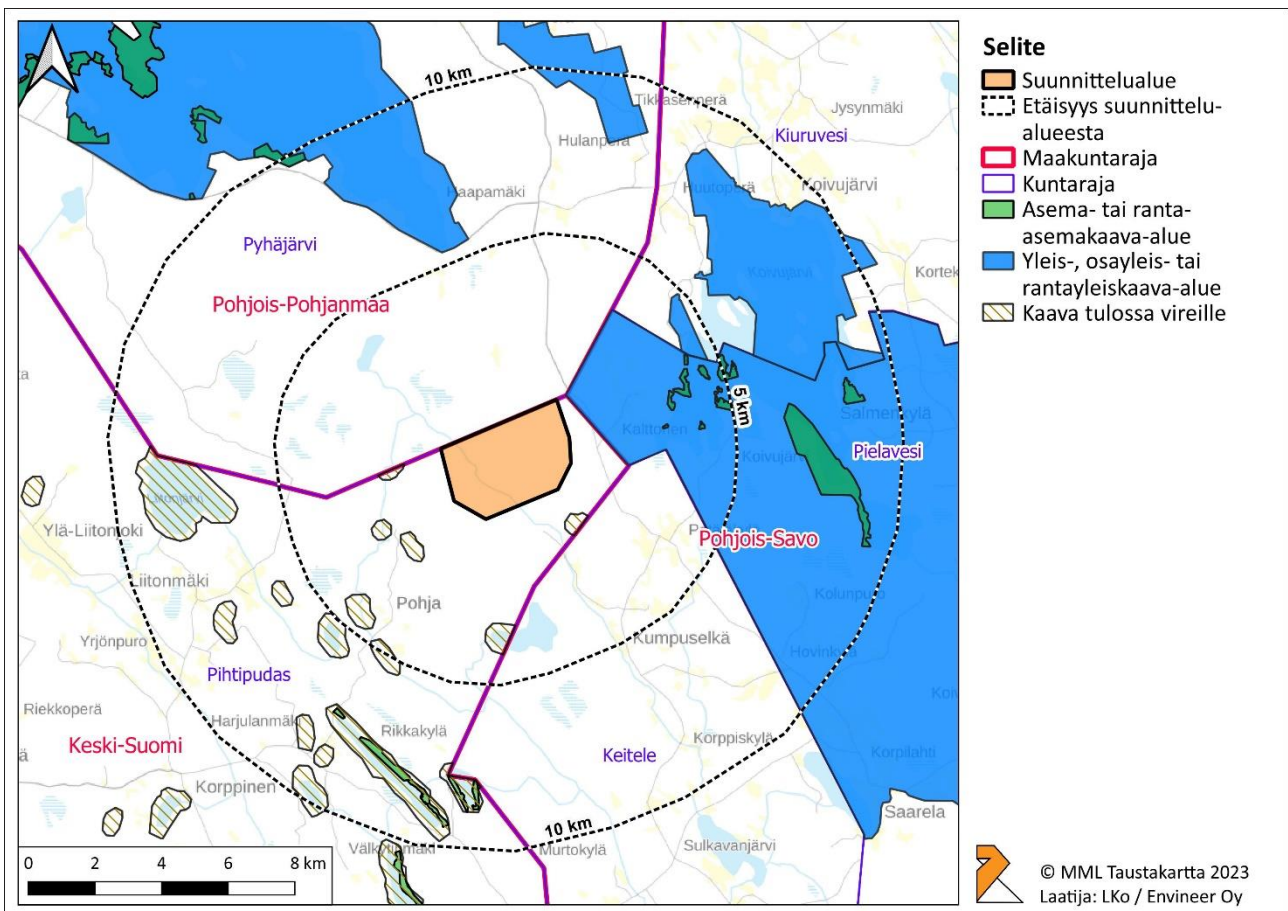
Kaavassa on merkitty yhdystiimerkinnällä (yt) yhdysteiden lisäksi myös niiden jatkeena olevat taajamarakenteen sisään jäävät merkittävimmät kokoojakadut. Yhdystiet toimivat etupäässä paikallis- ja kyläkeskusten sekä haja-asutusalueiden liikenneyhteyksinä. Yhdysteihin kuuluvat maantiet, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin ylempiin luokkiin. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

4.2.2 Yleis- ja asemakaavoitus

Suunnittelualue sijoittuu Pihtiputaan kuntaan, Pyhäjärven, Kiuruveden, Pielaveden sekä Keiteleen kuntien läheisyyteen. Yleis- ja asemakaavoitus suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 8).

Suunnittelualue ei sijoitu yleiskaavoitetulle alueelle. Suunnittelualueutta lähin voimassa oleva yleiskaava on 17.4.2023 hyväksytty Pielaveden pohjoisosan rantaosayleiskaava, joka sijaitsee Pielaveden kunnan alueella, lähimmillään noin 0,5 km etäisyydellä suunnittelualueesta itään. Varisvuoren suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolelle on tulossa vireille vuoden 2024 aikana Saani- ja Elämäjärven rantaosayleiskaava.

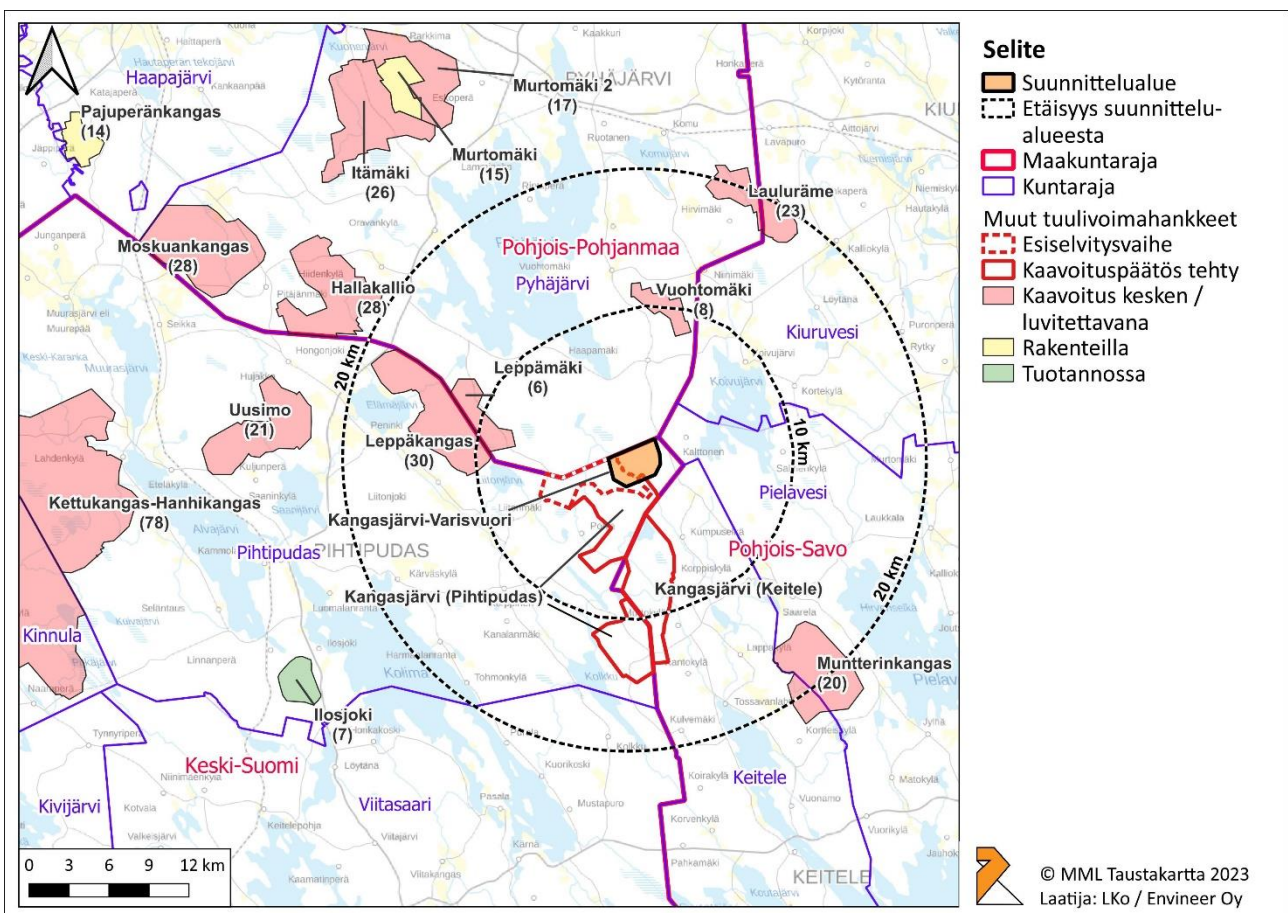
Suunnittelualueelle ei sijoitu voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijoittuvat suunnittelualueesta länteen yli 20 km etäisyydelle. Lähimmät ranta-asemakaavat sijaitsevat noin 2,9 km etäisyydellä suunnittelualueen itäpuolella, Pielaveden kunnan alueella.

Kuva 8. Yleis- ja asemakaavoitus suunnittelualueella ja sen läheisyydessä.

4.3 Liittyminen muihin tuulivoimahankkeisiin

Varisvuoren suunnittelualueen läheisyydessä noin 20 km etäisyydellä tarkasteltuna sijaitsee useita vireillä olevia tuulivoimahankkeita (Kuva 9). Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvasta Kangasjärven hankkeesta on tehty kaavoituspäätökset (2022) sekä Keiteleellä että Pihtiputaalla. Molempien kuntien osalta tuulivoimakaavat ja hankkeen yhteinen YVA-prosessi vaikutusarviointeinen etenee. Tuulivoimahankkeen ylittäessä seudullisesti merkittävän tuulivoimarakentamisen rajan, edellyttää Pihtiputaan Kangasjärven tuulivoimakaavan eteneminen hyväksymiskäsittelyyn asti tuulivoima-alueen (tv) osoittamista Keski-Suomen maakuntakaavassa. Vihreän siirtymän ja erityisesti vetytalouden todennäköinen eteneminen tulevaisuudessa myös Keski-, Itä- ja Pohjois-Suomeen tuonee Keski-Suomen maakuntakaavaan päivitystarpeita tältäkin osin. Lähin tuotannossa oleva Ilosjoen tuulivoima-alue sijoittuu yli 25 km etäisyydelle suunnittelualueesta.

Kuva 9. Suunnittelualueita lähimmät muut tuulivoimahankkeet ja tuotannossa oleva tuulivoima-alue. Suluissa esitetty hankkeiden suunniteltu voimaloiden enimmäismäärä.

5 SELVITYKSET JA KAAVAVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. YVA-menettelyn aikana on laadittu/laaditaan seuraavat selvitykset, jotka toimivat kaavoituksen selvitysaineistona:

- Melumallinnus
- Välkemallinnus
- Näkemäalueanalyysi
- Maisemaselvitys ja havainnekuvat
- Arkeologinen selvitys
- Asukaskysely/matkailukysely
- Natura-arviointi
- Luontoselvitykset
 - Kasvillisuus- ja luontotyytit
 - Luontodirektiivin mukaiset lajit (lepakko, liito-orava, viirasammakko)
 - Nisäkkäiden lumijälkilaskenta
 - Suurpetoselvitys (kirjallinen työ)
 - Metsäpeuraselvitys (kirjallinen työ)
 - Linnusto (pöllö-, metsäkanojen soidinpaikka-, päiväpetolintu- ja pesimälinnustoseelvitys sekä kevät- ja syysmuuttoseuranta)
 - Törmäsmallinnus (maakotka)

Selvityksinä huomioidaan soveltuvin osin myös maakunnalliset inventoinnit ja selvitykset, jotka on laadittu maakuntakaavan taustaksi.

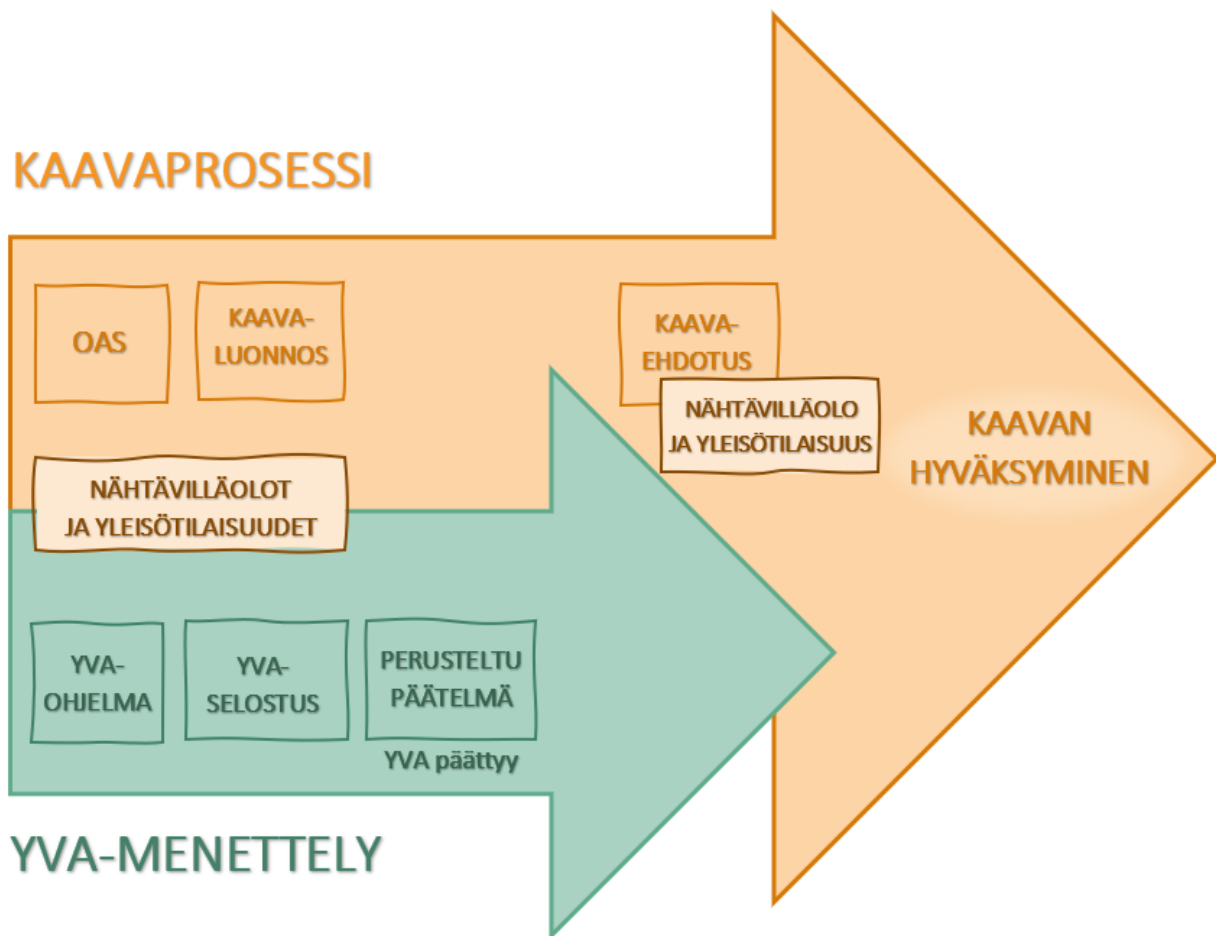
Vaikutusten arviointi pohjautuu hankkeesta laadittavaan, YVA-lain mukaiseen ympäristövaikutusten arviointiin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on mukana viranomaisista ja asiantuntijoista muodostuvat ohjaus- ja seurantaryhmät, jotka tuottavat tietoa vaikutusten arviointiin. Ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksista kootaan kaavaselistukseen keskeiset vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 9 § ja -asetuksen 1 § mukaisesti. Arviointimenetelmät kuvataan tarkemmin ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa.

Vaikutuksia arvioidaan tällöin:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

6 KAAVOITUKSEN JA YVA-MENETTELYN YHTEENSOVITTAMINEN

Varisvuoren osayleiskaavoitus ja YVA-menettely etenevät aikataulullisesti rinnakkain. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-ohjelmasta sekä kaavaluonnoksesta ja YVA-selostuksesta järjestetään yhteiset yleisötilaisuudet. Kaavaehdotus voidaan asettaa nähtäville vasta, kun YVA-selostuksesta on saatu perusteltu päätelmä. Osayleiskaavan laadinnassa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä laadittavaa ympäristövaikutusten arviointia ja muita tehtäviä selvityksiä.

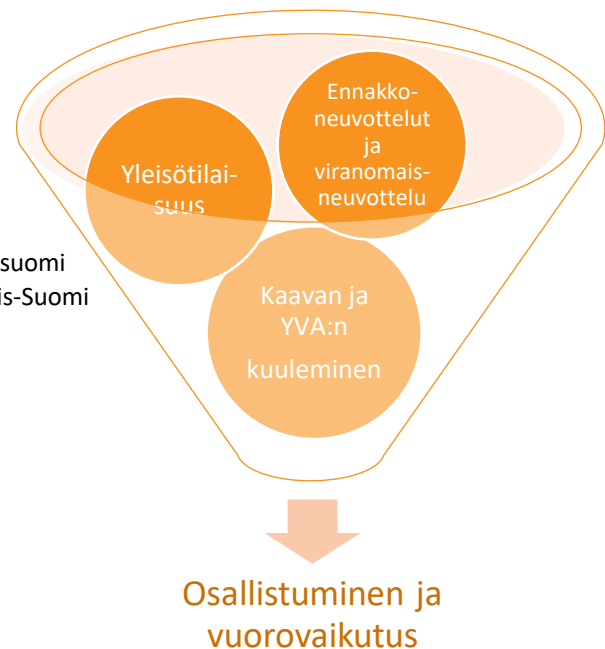

7 KAAVAPROSESSI JA VUOROVAIKUTUS

7.1 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain (62 §) mukaisesti Varisvuoren osayleiskaavoituksen osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Ne, joiden asumiseen, työntekoon, tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat ja maanomistajat sekä yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
 - Pihtiputaan kunta
 - Pyhäjärven kaupunki
 - Pielaveden kunta
 - Keitele kunta
 - Kiuruveden kaupunki
 - Keski-Suomen ELY-keskus
 - Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 - Pohjois-Savon ELY-keskus
 - Keski-Suomen liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Pohjois-Savon liitto
 - Keski-Suomen alueellinen vastuumuseo
 - Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo
 - Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo
 - Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto AVI
 - Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi
 - Puolustusvoimat
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Väylävirasto
 - Keski-Suomen pelastuslaitos
 - Luonnonvarakeskus LUKE
 - Metsähallitus
 - UPM
 - Metsänhoitoyhdistys Keski-Suomi
 - Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Pohjanmaa
 - Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto Sydänsuomi
 - Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto Pohjois-Suomi
 - Ilmatieteen laitos
 - Elenia Oy
 - Fingrid Oyj
 - Digita Oyj
 - Telia Finland Oyj
 - Elisa Oyj
 - DNA Oyj
 - Finavia Oyj
 - Fintraffic Lennonvarmistus Oy
 - Suomen metsäkeskus
 - Suomen Riistakeskus
 - Pihtiputaan riistanhoitoyhdistys
 - Metsästysseura Peninginrannan hirviseurue (Pihtipudas)
 - Metsästysseura Liitonmäen Seudun Erä (Pihtipudas)
 - Metsästysseura Eteläpään Erä (Pyhäjärvi)

- Suomen metsästäjäliiton Keski-Suomen piiri
- Elämäjärven Kyläseura Ry
- Elämäjärven Maamiesseura Ry
- Elämäjärven Maamiesseuran naisjaosto
- Elämäjärven Maa- ja kotitalousnaiset Ry
- Elämäjärven Erämiehet Ry
- Elämäjärven Osakaskunta Ry. (Kalastus)
- Elämäjärven Vesiosuuskunta
- Luonnonsuojeluliitto, Keski-Suomen piiri ry
- Luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
- Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys ry
- Pihtiputaan asuin ympäristöyhdistys ry
- Pihtiputaan yrittäjät ry
- Pyhäjärven Yrittäjät ry

- **Muut osalliset**

7.2 Osallistuminen, vuorovaikutuksen järjestäminen ja viranomaisyhteistyö

ALOITUSVAIHE

Kevät 2024

Osayleiskaavan vireilletulo

- Vireilletulosta tiedotetaan paikallislehdessä, Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla ja virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi kaava-alueen ja lähivaikutusalueen maanomistajia tiedotetaan kaavoituksen etenemisestä kirjeitse.
- Pihtiputaan kunnanhallitus päättää nähtäville asettamisesta ja kaavoitukseen liittyvästä päätöksenteosta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. OAS:sta voi jättää mielipiteensä nähtävillä oloaikana.
- Nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus.

Viranomaisyhteistyö

- Viranomaisilta pyydetään lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

- OAS ja YVA-ohjelma pidetään nähtävillä samanaikaisesti.

VALMISTELUVAIHE

Syky 2024

Kaavan valmisteluvaihe

- Valmisteluvaiheen kuulemisesta tiedotetaan paikallislehdessä, Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla ja virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi kaava-alueen ja lähivaikutusalueen maanomistajia tiedotetaan kaavoituksen etenemisestä kirjeitse.
- Osayleiskaavaluonnoksen aineisto pidetään nähtävillä vähintään 30 päivää. Kaavaluonnoksesta voi jättää mielipiteensä kaavan nähtävillä oloaikana. (*MRL 62 § ja MRA 30 §*)
- Nähtävillä oloaikana järjestetään yleisötilaisuus.

Viranomaisyhteistyö

- Ennen luonnoksen nähtäville asettamista pidetään viranomaisneuvottelu.
- Viranomaisilta pyydetään lausunto.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

- Osayleiskaavaluonnos ja YVA-selostus pidetään nähtävillä samanaikaisesti.

EHDOTUSVAIHE

Kevät 2025

Kaavan ehdotusvaihe

- Kaavaehdotuksen tiedotetaan paikallislehdessä, Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla ja virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi kaava-alueen ja lähivaikutusalueen maanomistajia tiedotetaan kaavoituksen etenemisestä kirjeitse.
- Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä vähintään 30 päivää. Kaavaehdotuksesta voi jättää muistutuksen kaavan nähtävillä oloaikana. (MRL 65 § ja MRA 19 §)
- Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksen nähtävillä oloaikana.

Viranomaisyhteistyö

- Järjestetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu.
- Viranomaisilta pyydetään lausunto.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

- Kaavaehdotus voidaan asettaa nähtäville vasta, kun YVA-selostuksesta on saatu perusteltu päätelmä.

HYVÄKSYMISVAIHE

Syky 2025

Kaavaehdotuksesta annetuista muistutuksista ja lausunnoista annetaan perustellut kannanotot ja vastineet.

- Perusteltu kannanotto lähetetään niille, jotka ovat toimittaneet osoitetietonsa. (MRL 65 §)

Kunnanvaltuusto päättää kaavaehdotuksen hyväksymisestä

- Kunnanvaltuustolla on hyväksymisen toimivalta ja päätös voi olla myönteinen tai kielteinen. Hyväksymistä koskevasta päätöksestä kuulutetaan (MRL 67 § ja MRA 94 §).
- Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan kunnan internetsivuilla ja ilmoitustaululla. Päätöksestä tiedotetaan niille muistutuksen tehneille ja osallisille, jotka ovat sitä kaavan nähtävillä ollessa pyytäneet ja joiden osoitetiedot ovat saatavilla (MRA 94 §).

MUUTOKSENHAKU

Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten, kun kuntalaissa säädetään (MRL 188 §). Valitusaika on 7 + 30 vuorokautta valtuuston pöytäkirjan julkaisemisesta. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan kuulutuksella (MRA 93 §). Hallinto-oikeuden päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos valituslupa saadaan.

Kuulutukset julkaistaan Pihtiputaan kunnan internetsivuilla <https://pihtipudas.fi/kuulutukset/> ja kunnanviraston ilmoitustaululla sekä *Kotiseudun sanomat* -paikallislehdessä.

Vireilletulo- ja valmisteluvaiheen mielipiteet sekä ehdotusvaiheen muistutukset jätetään

sähköpostitse:
pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

tai osoitteeseen:
Pihtiputaan kunta
Kunnanhallitus
Keskustie 9, Pihtipudas
PL 36, 44801 Pihtipudas

7.3 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn alustava aikataulu

Hankkeen kaavoitusta ja ympäristövaikutusten arviointia laaditaan erillismenettelyllä. Kaavaprosessi ja YVA-menettely etenevät aikataulullisesti rinnakkain. YVA-ohjelmasta ja OAS-vaiheesta sekä YVA-selostuksesta ja kaavaluonnosvaiheesta järjestetään yhteiset yleisötilaisuudet. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn alustava aikataulu on esitetty seuraavassa taulukossa (**Taulukko 4**)

Taulukko 4. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn alustava aikataulu.

VUOSI	2023				2024				2025			
KUUKAUSI	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Aloituskokous												
OAS laadinta												
OAS nähtävillä												
Yleisötilaisuus												
OAS palaute												
Kaavaluonnoksen laatiminen												
Viranomaisneuvottelu												
Valmisteluvaiheen kuuleminen												
Valmisteluvaiheen yleisötilaisuus												
Lausunnot ja mielipiteet												
Kaavaehdotuksen laatiminen												
Ehdotusvaiheen kuuleminen												
Yleisötilaisuus												
Lausunnot ja muistutukset												
Kaavaehdotuksen viimeistely												
Kaavaehdotuksen hyväksyntä												
YVA-ohjelman laatiminen												
YVA-ohjelma nähtävillä												
Yhteysviranomaisen lausunto												
Yleisötilaisuus												
YVA-selostuksen laatiminen												
YVA-selostus nähtävillä												
Yleisötilaisuus												
Yhteysviranomaisen päätelmä												

Taulukon lyhenteet:

Q1: tammikuu – maaliskuu **Q2:** huhtikuu – kesäkuu
Q3: heinäkuu – syyskuu **Q4:** lokakuu – joulukuu

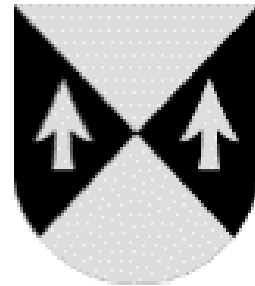
8 YHTEYSTIEDOT

Pihtiputaan kunta

Keskustie 9
44800 Pihtipudas
www.pihtipudas.fi

Tekninen toimi

Aluearkkitehti
Helena Raatikainen
puh. 044 459 7389
helena.raatikainen@pihtipudas.fi

Kaava- ja YVA-konsultti

Envineer Oy
Yrttipellontie 1
90230, Oulu

Yhteyshenkilö kaavoitus / kaavanlaatija, YKS 720
Teea Uusimäki
040 0654 365
teea.uusimaki@envineer.fi

Yhteyshenkilö YVA
Tuomas Väyrynen
040 7262 798
tuomas.vayrynen@envineer.fi

Hankkeesta vastaava

Eurowind Energy Oy
Siltasaarenkatu 12
00530 Helsinki

Yhteyshenkilö
Frans Duldin
puh. 050 3656 545
fd@eurowindenergy.com

Eurowind Energy™

envineer.fi